

XXVIII. Gozdarski študijski dnevi

Ljubljana, 13.-14. april 2011

Zagotavljanje obnove gozdov s sadnjo in setvijo ob naravnih ujmah velikega obsega

Vida Papler-Lampe¹, Marjana Westergren²,
Hojka Kraigher²

¹ZGS OE Bled, Ljubljanska cesta 19, Bled

²Gozdarski inštitut Slovenije, Večna pot 2, Ljubljana

Obnova gozdov v Resoluciji o nacionalnem gozdnem programu (NGP)

- Pri obnavljanju sestojev s sadnjo je treba dajati **prednost rastišču prilagojenim domačim vrstam in lokalnim proveniencam.**
- Razviti sistem ukrepov nege gozdov **za ohranjanje genetske pestrosti v pogojih spreminjajočega se okolja.**
- Z ustrezno vrstno in sestojno strukturo je treba **zagotoviti odpornost gozdov proti ekstremnim podnebnim razmeram.**
- Z ohranjanjem in povečevanjem ekosistemske, vrstne in genetske pestrosti **vzdrževati naravne regulacijske sposobnosti gozdov, zlasti...:**
  - ob obnovi s sadnjo in setvijo **uporabljati rastišču prilagojene drevesne vrste ustrezne genetske pestrosti ali tiste, ki izvirajo iz lokalnim pogojem prilagojene provenience.**

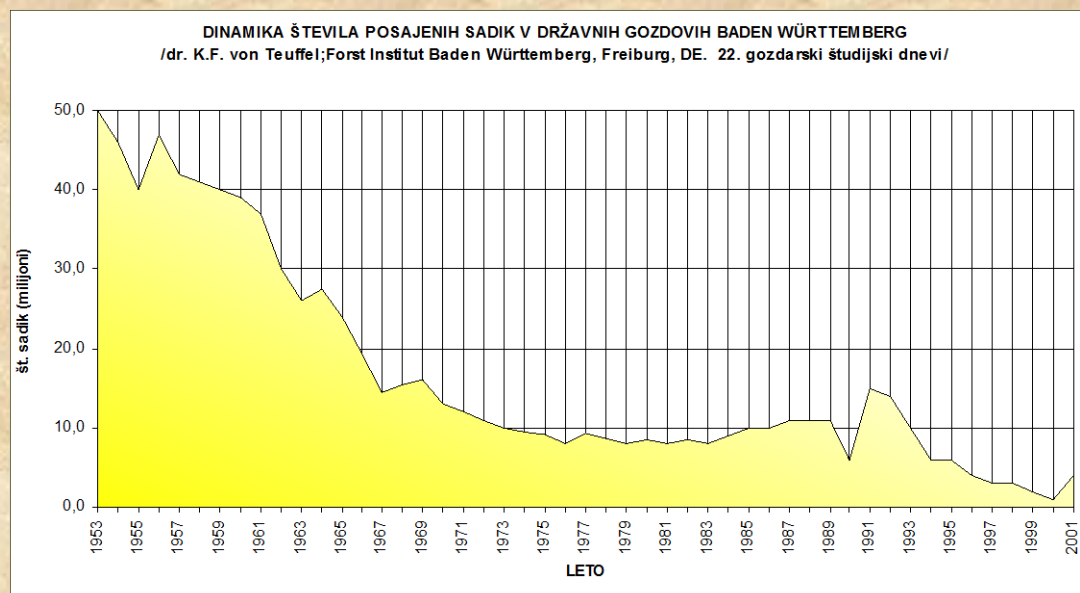
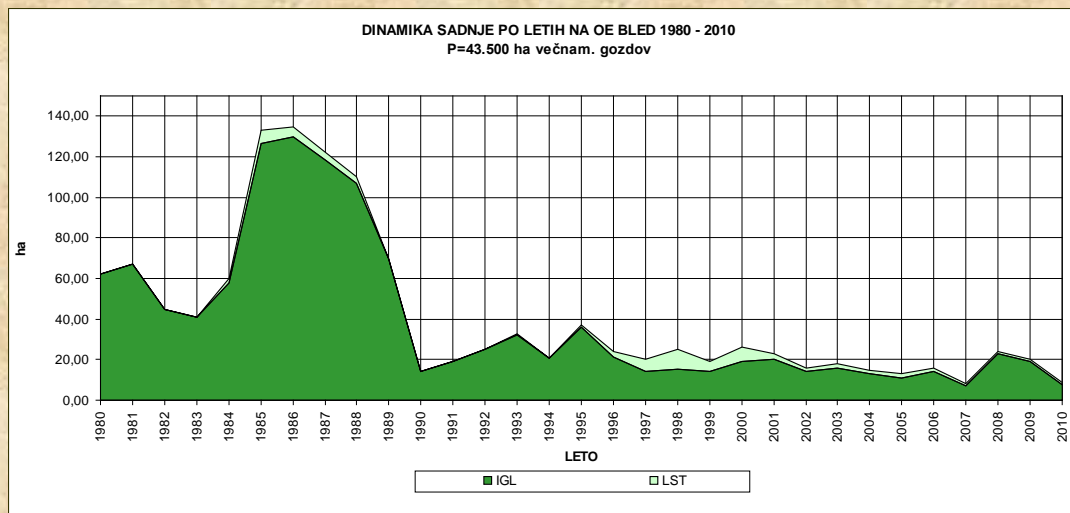

Gorski gozdovi so zelo ranljivi ekosistemi

	KOLIČINA POSEKA (m ³)	OGOLELA POVRŠINA (ha)
2006 vetrolom	70.000	125
2007 snegolom	145.000	
2008 snegolom	75.000	
2008 – 2010 podlubniki	250.000	150

Prognoza strukture potrebnih sadik za sadnjo na 40 ha zaradi podlubnikov ogolelih površin v prihodnjih 5 letih

sm	mac	bu	g.jav.	češnja	graden
20%	35%	10%	20%	10%	5%

Predvidena oblika sadnje:
šopi, skupine

Predvidena gostota sadnje:
2.000 – 2.500 sadik/ha

MEDNARODNO LETO
GOZDOV • 2011

Gozdovi za ljudi

Ohranjanje prilagoditvenega potenciala gozdov na bodoče spremembe v okolju:

Izbor vrst, provenienc in ohranjanje genetske pestrosti

- Ustreznost rastišču: nabor vrst, isti nadmorski pas in primerno provenienčno območje
- Poudarjena genetska pestrost: ohranjanje prilagoditvenega potenciala na biotske in abiotske spremembe v okolju
- Ekonomika obnove: dopolnjevanje n.o., pridobivanje GRM v času močnega obroda, mešanje partij, shranjevanje, sadnja, kvaliteta bodočega sestoja

Tehnike pridobivanja & shranjevanja GRM in sadnje

- GSO: ustrezna kvaliteta, ustrezno število, ustrezna nega v podporo obrodu
- GRM: pridobivanje v času močnega obroda z velikega števila dreves – *fleksibilno financiranje*
- Semenska hranilnica: Razvoj metod dodelave, shranjevanja in priprave semena na setev
- Sadnja: uporaba mikoriziranih sadik v razgradljivih kontejnerjih – *uspeh in ekonomika sadnje*

Gozdarski inštitut Slovenije
Slovenian Forestry Institute

ZAVOD za GOZDOVE
SLOVENIJE

Slovenia Forest Service

Podatki iz spričeval o izvoru in kvaliteti - praksa

Razpoložljive sadike primernih provenienc:

301 do 700 m:

bu, sm, bo, grad: 1, 4,
? 2, ? 5

? jav, jes: 2

??? češnja: 7

& 7M sadik mac. Brkini

Leta obroda / nadmorski pas	Botanično ime	Max. št. primernih sadik	Šifra prov. območja	Opomba
301-700 m				
2006 do 2009	<i>Abies alba</i>	0	6	Manj primerno
2008 do 2010	<i>Acer pseudoplatanus</i>	543.820	2	Še primerno
2006 do 2008	<i>Fagus sylvatica</i>	2.168.457	1, 4, 5, 7	Različno primerno*
2006	<i>Fraxinus excelsior</i>	1.120.000	2	Še primerno
2002 do 2004	<i>Picea abies</i>	14.909.561	1, 2, 5, 6	Različno primerno
2004	<i>Pinus sylvestris</i>	3.545.370	4	Še primerno
2005	<i>Prunus avium</i>	0	7	Manj primerno
2006	<i>Quercus petraea</i>	29.992	4	Še primerno

701 do 1000 m:

sm, mac: 1

javor: 4

? jerebika: 3

Leta obroda / nadmorski pas	Botanično ime	Max. št. primernih sadik	Šifra prov. območja	Opomba
701-1000 m				
2009	<i>Abies alba</i>	0	6	Manj primerno
2005 do 2009	<i>Acer pseudoplatanus</i>	620.944	3, 4, 6	Različno primerno
2009	<i>Fagus sylvatica</i>	0	6	Manj primerno
2001	<i>Larix decidua</i>	178.000	1	Primerno
2001 do 2009	<i>Picea abies</i>	19.380.000	1 in 6	Različno primerno
2008 do 2009	<i>Sorbus aucuparia</i>	0	3	Manj primerno

nad 1000 m:

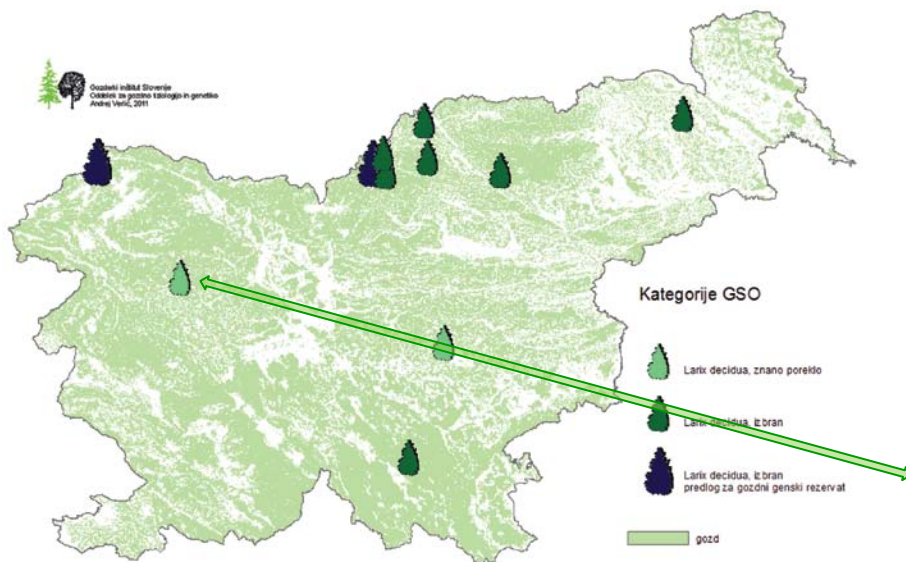
mac: 1, 4

javor, bu ? : 1, ? 2

Leta obroda / nadmorski pas	Botanično ime	Max. št. primernih sadik	Šifra prov. območja	Opomba
Nad 1000 m				
2007	<i>Abies alba</i>	0	6	Manj primerno
2007 do 2009	<i>Acer pseudoplatanus</i>	350.562	1 in 2	Različno primerno
2005 do 2009	<i>Fagus sylvatica</i>	703.692	2 in 6	s puljenkami
2004 do 2010	<i>Larix decidua</i>	5.479.000	1 in 4	Različno primerno

Problem – primer - macesen

Desno:
Bičkarjev vrh - Davča

Levo:
Macesnovec
- Ponce

- 701-1000 m: obrod 2001, skupina semenjakov – Gozd Martuljk (N-25)
- nad 1000 m: kar 51 kg oziroma **9/10 sadik** iz alpskega provenienčnega območja je bila pridobljena v letih 2004, 2007, 2010 **v skupini semenjakov v Davči**; ostalo: Rišperg, Peca, 2010

Gozdarski inštitut Slovenije
Slovenian Forestry Institute

ZAVOD za GOZDOVE
SLOVENIJE
Slovenian Forest Service

Zaključek

- **Biotsko in abiotsko pogojene ujme** velikega obsega so pogoste in vse pogostejše
- **Dolgoročno ohranjanje gozdov na sedanjih površinah** omogoča zgolj ohranjanje prilagoditvenega potenciala, torej **vrstno in genetsko pestra zasnova bodočih generacij**
- **Ekonomika pridobivanja ustreznega GRM** temelji na **fleksibilnem financiranju**: iz več GSO, iz velikega števila dreves, v času močnega obroda, & na razvoju tehnik dodelave in shranjevanja semena osušljivih vrst
- **Ekonomika sadnje temelji na preživetju sadik in kvaliteti mladja** – uporaba mikoriziranih bio-kontejnerskih sadik omogoča fleksibilnost v času sadnje, nadomešča štartno gnojenje, omogoča hitrejšo rast in posledično manj zaščite v gozdu

http://www.ted.com/talks/lang/eng/eben_bayer_are_mushrooms_the_new_plastic.html

